

DALSGRENDA

INFORMASJONSAVIS FRA DALSGRENDA BYGDEUTVALG

NR. 3 - DES 2016 • ÅRGANG 13

Nyheter

God jul &
godt nytt år!

DET KUNSTNERISKE HJØRNE

Dalsgrenda nytt fortsetter i sitt Prosaiske hjørne, og siterer denne gangen et dikt som ble funnet på loftet i sitt gamle hus av Frode Ringheim og levert til Synøve Solbakken.

Vi viste dette til Tor Jakobsen, tidligere Journalist i NRK Nordland, og forfatter, av flere lokalhistoriske bøker. Han mente diktet sannsynligvis er noe som er skrevet av Ungdomslaget «Demring» fra Bossmo, i ifølge Tor var dette noe ungdomslagene drev med og skrev til og mot hverandre. Læreren i vers to er nok Martin Hansen Fagermo så da kan vi stedfeste dette til før ca. før 1920.

Flere av disse diktene ble i sin tid lest opp på NRK Nordland da de en gang i tiden hadde hatt en sending fra skolen på Dalsgrenda, med daværende rektor Ragnar L. Johannesen.

Når vi beskrives som «Mandriller» i vers fire, viser det til en gren av bavianer med lang snute, sikkert ganske treffende.

Melodien; Den Deilige Teodor, opplysninger hentet fra Wikipedia, «Innsamlet av Alf Prøysen og sitert i «Magasinet for Alle» på 1950-tallet. Han skriver som innlegg til visa at det var en gammel varietéviser, hvor versene varierte sterkt fra trykk til trykk. På et gammelt dansk skillingstrykk står signaturen E.P. og melodien skal være «Der schöne August». Alf Prøysen antok at denne visen kom fra Tyskland, via Danmark til Norge».

Jeg har her tatt med siste verset i denne sangen og .....

«8.En aften jeg hjem i fra Tivoli kom, min vertinne meg brakte så fin en kasse og sa, det er visst noe til Dem, formodentlig en foræring av vin. Jeg åpnet da kassen, med skrekk da jeg så en sprellende unge der lå, på en lapp sto det skrevet: Ditt verk fra i fjor, du elskede Theodor.»

Om Jack Bulleteng finner jeg ikke noe, men det er jo et typisk Bossmo-avn!

Vi ønsker tips om saker vi kan skrive om!
Har du fine bilder eller artige historier?

Send oss på **b-ers@online.no**

Avisen gis ut av Dalsgrenda Bygdeutvalg.
Vi har gruppe på **Facebook!** Meld deg gjerne inn :)
Redaktør: Bjørn Erdsdal, 751 64 687 - mail: b-ers@online.no

Redaksjon: Herlof Øverdal, 480 22 859
Gunn Berg, 481 55 428 - gunn.helen.berg@gmail.com
Tone Gurendal, 911 44 531 - tone.gurendal@online.no

DALSGRÆNDENS GEOGRAFI

Melodi: Du deilige Theodor

Langt borte fjernet fra andre land der ligger en ensom grænd med bakker og dale og skov og fjeld, i Norge der finder du den. Den strækker sig lige fra havet op og op til en stor indsjø, som jaminsand i alle land er kaldet for Akersvand.

Ja, dette sted er meget berømt udaf sit universitet; om hvem, som er lærer, jeg aldrig har drømt, og vist ingen i verden det ved; men gammelt det er vist hundrede aar, det haver jeg ofte hørt af dem, som gaar i ungdommens vaar og juridisk examen faar.

I grænden mest bare bønder bor, og prægtige godser de har; de lever af sin odelsjord, som de haver arvet af far, og derfor smør og ost og sligt de sælger i massevis til handlere i byerne, som bedrager dem sørgelig.

Befolkningen stammer fra aberne, skovdjævla, mandriller og slig, men hale har de dog Gudskelov ei, og det er jo fortræffeligt; og abesproget taler de til sine kollegaer, som alle tror at deres ord er de bedste paa denne jord.

Og landet er baade frugtbart og godt paa unger lægdslemmer med mer, de trives og vokser freidig op, og de smiler, naar andre ler. De gjødsles af fattigkassens pung, og falder vel ofte lidt tung; men lad kun gaa, her kommer vel raa, ved skatter vi peng' kan faa.

Klimatet er meget vildt og raat og vinteren streng og haard, men om sommeren er det lunt og godt at være i dal-bondens gaard. Ja, det skal endog have hendt, at mændene nøgne gaar; men siden jeg fandt og det galant, at dette slet ei var sandt.

Oplysningen den staar meget høit, af skoler vi mange har; der skrives og regnes og læses høit: "Du skal ære din mor og far." De forbistrede unger, hva gjør vel de, naar de af skolen gaar ud? De spiller bort sine penger paa kort og bliver til kjeltringer ført.

I politisk hendseende er landet delt mellom høire- og venstremænd. De staar mod hinanden meget fælt i denne forbistrede grænd. De sidste har stor majoritet, og det er jo virkelig bra; thi ellers, min ven, blev befolkningen til konger hver og en.

Jack Bulleteng.

GOD GAMMELDAGS JULETREFEST

**Onsdag 4. juledag kl. 17 - 19
på Samfunnshuset**

Gratis inngang for alle. Loddsalg. Kaffe, kakao, boller, gang rundt juletreet og kanskje kommer nissen!

Arrangør Saniteten

Julegrantenning i Dalsgrenda

Søndag den 27de november 2016 var en litt historisk dag i Dalsgrenda, da var det julegrantenning, dette er jo ikke en noen ny tradisjon, så ikke noe spesielt med dette, men det var den første julegrantenning i regi av montessoriskolen. De hadde lystenning ved skolen og gikk så i fakkeltog opp til samfunnshuset, der det var normal feiring. Lokalet ble fylt opp, Korisma fremførte julesanger, korpset spilte og tale for dagen ved Prost Martin Kildal. Han talte om det mirakelet som var en av grunnene til at vi var samlet, og sammenlignet dette litt med det «mirakelet» som hadde skjedd i Dalsgrenda med at skolen ble nedlagt og beboerne starter opp ny skole, det var jo nesten som et lite under poengtert han, og dro dermed enda flere paralleller til bibelhistorien. Han nevnte også at det var jo egentlig ganske komisk, for ikke å si tragikomisk at den ny oppstartete skolen ikke fikk bruke noe av gammel skolen, her nikket de fleste i den fullsatte gymsalen og mente seg nok enige i dette.

Ut fra de forutsetningene som nå er i Dalsgrenda får vi virkelig håpe at tradisjonen med Julegrantenning, fakkeltog og oppmøte på samfunnshuset også vil fortsette langt inn i fremtiden, slik at de aller minste i dag får være med på dette. Behovet for å møtes, ta en kopp kaffe sammen med andre, skape felleskap er viktig i vår ellers så travle hverdag, så all ære til de som trosser motgang fra kommunepolitikere, og forståelsegpare, men ser lys i tunel-

len, krummer nakken og lager til tilstelninger som gjør at vi fremdeles kan møtes og føle felleskapet i ei lita bygd, jeg tror at dette fremdeles er veldig viktig. Tusen takk til Dere!

**God Jul, til alle små og store
Dalsgrendværingene fra oss i
Dalsgrenda nytt!**

Herlof

Agurknyhet fra London

Dalsgrenda bygdenytts utsendte i London tok seg tid til en skikkelig akurknyhet. Juletreet på Trafalgar square, som er en gave fra Norge og har vært det hvert år siden 1947, ble tradisjonen tro, tent første torsdag i desember. I følge norske aviser utløste året juletre et ramaskrik i England. Det engelske folk syntes faktisk treet var så stygt at de lurte på om vi nordmenn hater dem?

Siden jeg først var i London, Så måtte jeg selvfølgelig ut og se på treet.

Jeg må innrømme at treet ikke var spesielt vakkert det sto helt alene på Trafalgar square, En kvist står litt ut på høyre side av treet og det så ut som opptil flere kråker hadde hatt reir inne i treet. Spesielt symmetrisk var det heller ikke. Treet kunne selvfølgelig med fordel vært pyntet litt finere, og det må nesten det engelske folk ta på sin kappe.

For øvrig så tenker jeg at til å være ei ca. 4 tonn tung, 30 meter høy og 100 år gammel norsk gran, så var den jaggu ikke så verst. Det blir vanskelig å finne et 30 meter høyt, søtt lite juletre, og det er vel også noe å tenke på?

Direkte fra London
Siv Hege Ersdal

Fakta om juletreet på Trafalgar square:

Treet er et symbol på takknemlighet for hjelpen Norge fikk under 2. verdenskrig, da en norsk eksilregjering ble satt opp i London.

Borgermesteren i Westminster besøker Oslo, for å bli med på å felle treet, og norske representanter besøker London, når treet skal tennes.

Tenningen skjer på Trafalgar square første torsdag i desember.

Det har vært en tradisjon siden 1947.

Julemarkedet i Hyde Park

Julemarkedet i Hyde Park, heter offisielt, Hyde Park Winter Wonderland. Og det var virkelig et Winter Wonderland. Julemarkedet besto i ca. 50 boder, der de solgte forskjellige juleting, luer, votter, vesker, dill dall og spiselige ting. Det var et skue. Det var anlagt skøytebane inne på området, der folk gikk på skøyter i kø, som tatt ut i fra en amerikansk storfilm. Karuseller og boder var pyntet til jul, med granbar, små juletrær, julepynt og julelys. Stemningen var upåklagelig. Det hele var så gjennomført, at man ble bare gående å måpe. Men det er klart, når et stort tivoli++, kan få stå på samme plass i nesten to måneder, så går det bra å lage tivoli med julestemning. Det var karuseller for liten og karuseller for stor, det var til og med karuseller for godt voksne. De gikk ekstra sakte og så solgte de øl der. På dyra, der det vanligvis sitter små barn, var det montert små bord, så kunne de voksne kose seg med en halvliter, mens de nøt synet av Winter Wonderland og pratet med

hverandre. En fordel med Winter Wonderland er selvsagt det at når det er mørkt ute, da får man ekstra god effekt av gode lys, som blinker i takt med musikken. Barer inne på området, med forskjellige tema, var også populært, fortrinnsvis hos de over 20 år. Eget området for folk fra mindre urbane strøk, a la Dalsgrenda, var det også. Det var nesten som en mini lavo festival, med griller, og benker og bord. Der kunne man sitte og skue ut over området, og se på alle gærningene, som absolutt må opp i karuseller, som går 100 meter opp i lufta. Dere vet den lille koselige på Tusenfryd, der man sitter i en huske, som går rundt og rundt, ca. en meter over bakken? De hadde den også, bare at her var den 100 meter opp i lufta, med god utsikt over hele Hyde Park og resten av London. Når man sto på bakken og så opp på dem, så minte det nesten litt om når alle elevene på Galtvort spilte Rumpeldunk, i Harry Potter filmene. Stakkers den som får en av dem i hodet, tenker

nå jeg. Men det var en opplevelse og absolutt en anbefaling, både for de som liker karuseller, og de som ikke liker det. Så en liten anbefaling for de som eventuelt kan tenke seg å dra dit et annet år. I år var det åpent fra 18. november til 2. januar. Jeg synes det var stiligst når det var mørkt på grunn av alle lysene. Enkleste måten å komme seg dit, hvis du er i London, er med undergrunnen. Gå av ved Hyde Park corner, det går ikke an å ta feil av veien. Jeg dro dit i hal 5 tiden på ettermiddagen og da gikk jeg rett inn i parken. Det var godt med folk, men ikke overfylt. Når jeg anså meg for ferdig, uten å ha tatt en eneste karusell, var det flere hundre meter med kø utenfor. Jeg var glad jeg dro når jeg dro. Winter Wonderland er for øvrig godt synlig på innflygingen til London. Antageligvis synlig helt til mars, så tror man på marsboere, så er det best å holde seg unna. Winter Wonderland er sannsynligvis den første plassen de inntar, hvis de skulle finne på å komme i jula.

JULEBASAR

Også i år har Sanitetsforeningen hatt Julebasar på samfunnshuset i Dalsgrenda.

Den 20. november kl 16:00 startet basaren, og folk strømmet til fra første minutt. Alle kaffekanner ble fylt opp før åpningstid, men både kaffe og kaker gikk ut i stor fart, kaffetrakteren gikk i ett, det var så vidt man klarte å fylle opp kannene etter hvert som de ble tomme, og kakedisken måtte snart etterfylles med både vafler, sveler og kaker. Det ble solgt lodd på mye fint håndarbeid, stor brodert duk, duker i

kunststrikk, sokker, votter, gensere og mye mer. Hovedgevinsten i år var en dukke med både seng, klær og annet utstyr.

Årsalget gikk strykende, og grytekluter, refleksvester og kosedyer ble levert rundt i lokalet av hjelpsomme "løpegutter" og "løpejenter" som alltid stiller opp når NKS har basar.

Ute i vestibylen var juleloppene lagt ut for salg. Her bugnet det av julegardiner, juleduker, julegrytekluter, julenisser

og masse annen julepynt, og mange gjorde gode kupp både på en-kronesbordet og på de andre bordene.

Styret i Sanitetsforeningen sier hjertelig takk til alle som støttet opp ved å kjøpe lodd, årer, lopper kaffe og kaker. En ekstra takk til flinke gutter og jenter som hjalp til med å dele ut gevinstene og til alle NKS-medlemmene som sto på for å avvikle arrangementet.

Gunn Berg

OPPSKRIFT PÅ MERNPØLSE

Kjært barn har mange navn, sies det. Jeg har vokst opp med at den kalles mernpølse, men den går også under navnet påleggspølse, eller kjøttdeigpølse. Den er kjempegod både på vannkringle, fine ringakaker, rundstykker, eller på brødskiva. Den kan gjerne toppes med tomat, agurk, eller rødbeter. Oppskrifta gir ca 12-13 pølser. Man kan tilsette mer krydder etter egen gane. Denne oppskrifta er barnevennlig, og derfor ikke så salt. Hvitløken kan sløyfes. Eggene også, hvis man ikke tåler det. Da kan man tilsette litt potetmel, for

at pølsa skal bindes bedre sammen. Hvetemel kan byttes ut med potetmel. Mulighetene er mange. Noen liker å blande inn kjøttdeig fra elg eller rein. Andre legger pølsa i saltlake for ekstra smak. Da bør man bruke pølseskinn eller lerretsposer.

4 kilo kjøttdeig. (Gjerne 1/3 svin) Man kan ikke bruke karbonadedeig, fordi den inneholder for lite fett.
2 toppede ts allehånde

5 finraspede kinesiske hvitløk
10 finraspede småløk/sjalottløk

4 ss salt
10 ts pepper
8 egg
10 ss hvetemel
4 dl vann

Blandes godt i kjøkkenmaskin.

Pakkes stramt inn i 2 lag matpapir. Knyttes med husholdningstråd i endene. Kokes i salt vann i en time. Pakkes opp med det samme, og legges på kjøkkenpapir. Avkjøl. Pølsene kan gjerne fryses.

Lykke til! J Hilsen Anne Blyseth

DALSELV IL

Jule Yoga med Line Fagermo

Bli med på Jule Yoga, ta med nisseluene, få et lite pusterom fra julemaset, og ikke minst litt trim etter all julematen.

Yogaformen Line underviser i, er en dynamisk form for yoga, som kobler pust og bevegelser fra en stilling til den neste, i en dynamisk flyt. Passer for alle som liker flyt og lekende øvelser. Timen er åpen for alle. Kom gjerne med på prøvetime, Dalselv IL og Line ønsker både kvinner og menn velkommen torsdag 29. Desember kl. 18 - 19:30 i ungdomskjelleren, gamle SFO lokalene. Koster kr. 40,- pr. person, betales ved inngangen.

Etter jul fortsetter vi med Yoga kurs. Mandager 19 - 2030 i gymsalen

Oppstart 9. Januar. 10 ganger. Kurset koster kr. 400,- Må være medlem av Dalselv IL. Påmelding til Ann-Line Ulvestad på messenger eller på 979 97 410

Er du usikker på om dette er noe for deg så får du en prøvetime. For mer informasjon om Yoga'en ta gjerne kontakt på 99599363. Line Fagermo.

Til medlemmene i Dalselv IL - Innkalling til årsmøte i Dalselv IL

Styret innkaller herved til årsmøte. Årsmøtet avholdes tirsdag 7. Mars 2017 i Posthuskjelleren.

Saker som et medlem ønsker tatt opp på årsmøtet, må sendes styret senest 21. februar til Sekretær Gunnar Johansen, gunnarj69@hotmail.com. Vedlagt mal skal brukes.

Fullstendig sakliste med alle saksdokumenter vil bli gjort tilgjengelig for medlemmene senest én uke før årsmøtet på Dalselv IL sin facebook side. Kan også fås ved å henvende seg til Gunnar Johansen.

For å ha stemmerett må medlemmet ha fylt 15 år, vært medlem av idrettslaget i minst én måned, og ha betalt kontingenten. Medlemmer under 15 år har møte- og forslagsrett. For mer informasjon om stemmerett, valgbarhet, forslagsrett mv, se idrettslagets lov § 5 til § 8. Velkommen til årsmøte!

Med vennlig hilsen styret

Ung Styrke med Jøran Fossmo tirsdager 1745- 1845.

Aldersgruppe 13- 18 år. Oppstart 10. Januar og 10 ganger (ikke i vinterferien)

Aktivitetsavgift kr. 350,- Må være medlem av Dalselv IL Både for gutter og jenter. Jøran vil gi kyndig veiledning i bruk av vekter og utstyr. Blir det stor pågang kan vi starte en gruppe fra kl 1645 - 1745. Påmelding til Ann-Line Ulvestad på messenger eller mob 979 97 410 Trening i treningsrommet. (posthuskjelleren) Er et tilbud til medlemmer av Dalselv IL. Det koster kr. 1 000,- pr. halvår.

Da trener du når du vil. Kontakt Ann-Line Ulvestad på messenger eller mob 979 97 410 om du ønsker å starte med trening.

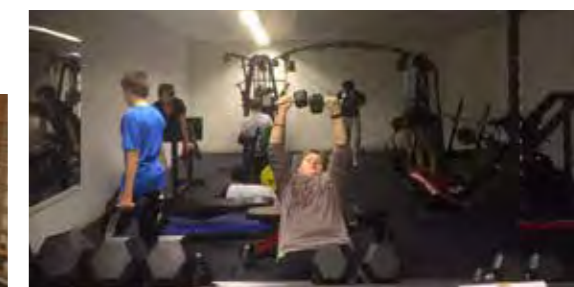
Innebandy for damene blir mandager før Yogaen. Kl 18 - 1900 i gymsalen.

Gubbtrim hver mandag i gymsalen kl 2030-2200. Aktivitetsavgift kr. 200,- for hele 2017.

Bootcamp med Linda flyttes til ballrommet i treningsrommet (posthuskjelleren) til samme tidspunkt som Ladies Evening. Tirsdager kl. 19 - 2000. Aktivitetsavgift kr. 200,- for hele 2017.

Ladies Evening hver tirsdag i treningsrommet fra kl 19 - 2100. Disse to timene er forbeholdt The Ladies som har løpende treningsavtale.

Så ønsker vi å komme i gang med barneidrett for de minste samt Idrettskole for skolegruppa i bhg - 2. trinn og 3. - 7. Trinn. MEN her trenger vi flere foreldre som kan være tilstede. Tid avtales. Ta kontakt med Ann-Line om du har anledning til å sette av et par timer pr. mnd til å være i lag med ungene i gymsalen.

Førnesmannen

Mannen som i mange år har ligget under lappsteinen i Førneset er nå historie, tidlig i høst var det folk fra vitenskapsmuseet i Trondheim og hentet restene av det som var igjen av kiste og beinrester.

Hvor lenge har han ligget her og hvem var han? Spørsmålene har vært mange, er dette en samisk grav? Er dette en person som oppsittere ikke klarte å få inn til gravplass på Mo og bare ble liggende her til værret ble bedre, eller det ble is på fjorden eller?

Erling Michalsen som var oppvokst i Førneset mente at det kanskje var over 200 år siden denne gravplassen ble funnet, han fortalte at sagnet forteller om at han som fant kista ble sinnsyk etterpå, han trodde han hadde funnet ei skattekiste og fikk sjokk da han oppdaget innholdet. Erlings bestefar var den som fortalte dette, Erling ble født i 1917 så ut fra

Hei,

Fikk videresendt din henvendelse. Jeg har vært ansvarlig for prosjektet på det som vi kaller Lapphelleren.

Først, takk for interessante opplysninger om hvordan folk i bygda har sett på graven.

Som du skriver har vi gjennomført vårt prosjekt på oppdrag fra Riksantikvaren, etter ønske fra Sametinget. I vårt arkiv har

dette ble det nok da tenkt at dette var gammelt.

Fredrik på Mastutofta fortalte at de kalte denne steinen for styggstein og likte ikke å gå forbi der, men han hadde heller ingen formening om hvor kisten var kommet fra eller når.

På gamle riksvei 50(Dagens E6) hadde vi «Lassie svingene», da jeg var unge ble det sagt at navnet kom av at det var en lapp som var begravd rett oppom veien, noe som kan stemme.

Det har vært mye historier i og rundt denne gravplassen.

På begynnelsen av 30 tallet gikk det rykter om at «jernbanearbeidere/veiarbeider» hadde funnet ei kiste og brutt denne opp og funnet ett skjelett.

På begynnelsen av femtitallet gikk det nye rykter om at noen gutter hadde brutt opp

vi opplysninger om graven fra 1928 og oppover. Den første innberetningen er fra 1928 av Odd Bang, som beskriver graven som intakt. Dette gjentas av Edv. J. Havmo i 1929. Fra 1951 begynner vi å få opplysninger om at skjelettdeler blir fjernet. Etter dette kommer det flere bekymringsmeldinger om tilstanden. Etter mange års diskusjon og saksbehandling om hvordan man kan sikre graven, ble tilstanden i 2012 beskrevet som såpass dårlig

kista og brukte hodeskallen som fotball. Hodeskallen må senere være lagt tilbake, for på åttitallet var det deler av både tenner og hodeskalle i kista da jeg var der for første gang.

Fra 80tallet og til i dag ble stadig mindre igjen av både beinrind og kiste. Undertegnede måtte selv ta seg tur opp med beinrester, og forklare sine håpefulle arkeologspirer at dette måtte få ligge i fred.

Vitenskapsmuseet hentet, på oppdrag av riksantikvaren etter ønske fra sametinget, restene av det som nå var igjen og vil gjøre det som skal til for å bevare restene. De bekrefter at Erlings antakelser om at dette måtte være ca. 200 år gammelt er riktige.

De skriver sitat «Selve funnet er en samisk begravelse i en kiste bygd av en gammel båt. Vi mener graven sannsynligvis stammer fra begynnelsen av

at det var fare for at de siste restene skulle gå tapt. Det ble derfor besluttet å ta inn restene til NTNU Vitenskapsmuseet, som har ansvar etter kulturminneloven, for samiske gjenstander eldre enn 100 år i Rana kommune. Her blir funnene konserverert og stabilisert, slik at det blir bevart for ettertiden.

Selve funnet er en samisk begravelse i en kiste bygd av en gammel båt. Vi mener graven

1800-tallet. Gravskikken er typisk samisk og er en sen utgave av den samiske førkristne urgravtradisjonen, der den døde ble plassert i ur eller under steiner.»

Vitenskapsmuseet har opptegnelser innlevert av Odd Bang i 1928 og bekreftet i 1929 av Edv. J. Havmo at graven da var inntakt da. Dette stemmer jo med ryktene fra tidlig 30 tallet om at kista var åpnet. Veien ble åpnet i 1935 så det var nok arbeidere her rundt 30 tallet

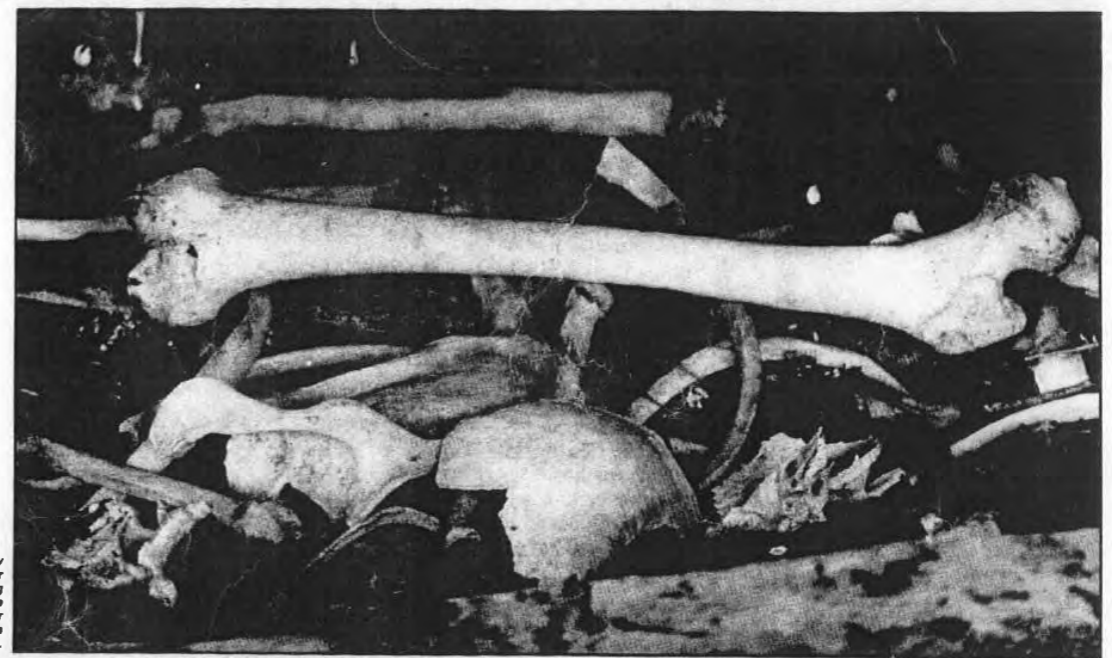
De fikk bekymringsmeldinger i 1951 om at beinrester forsvant, kanskje det var noe i ryktene om fotball og hodeskalle?

Vi i Dalsgrenda nytt vil forsøke å følge opp denne saken og vil holde kontakt med vitenskapsmuseet, vi er også interessert i personer i eller fra Dalsgrenda som kan ha opplysninger om «førnesmannen»

Herlof

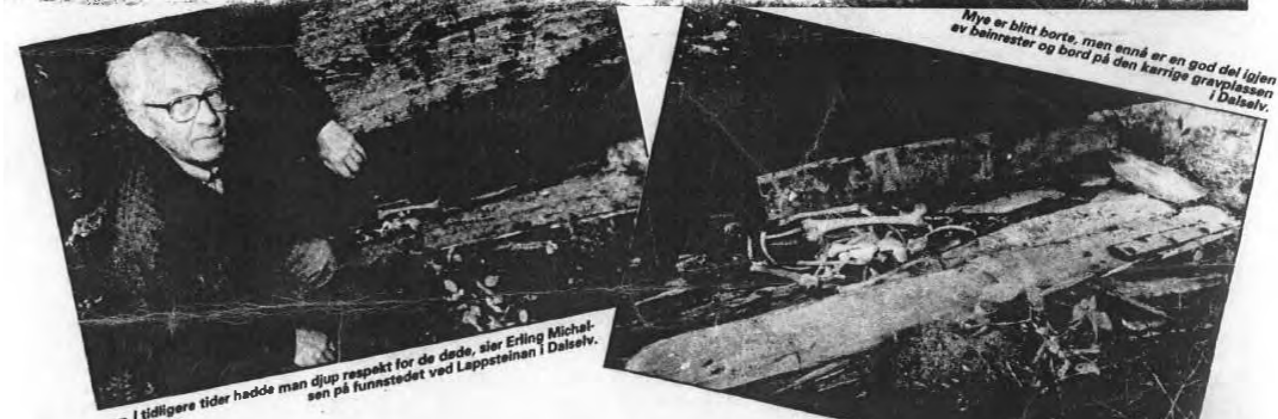
sannsynligvis stammer fra begynnelsen av 1800-tallet. Gravskikken er typisk samisk og er en sen utgave av den samiske førkristne urgravtradisjonen, der den døde ble plassert i ur eller under steiner.

Jeg kobler på Jurgen Wegter på denne mailen, som er den som kan mest om graven. Han kan sikkert gi deg mer utfyllende svar.

Bare litt av hodeskallen er igjen, og mange andre beinrester er blitt fjernet fra grava.

Hvem begrov den døde i ura?

— I tidligere tider hadde man djup respekt for de døde, sier Erling Michalsen på funnstedet ved Lappsteinen i Dalselv.

Mye er blitt borte, men ennå er en god del igjen av beinrester og bord på den karrige gravplassen i Dalselv.

Hvem var han? Hvor kom han fra? Hvorfor ble han stedt til hvile her? Oppe i ura i Dalselv, under en lav steinheller, ligger levningene etter ei kiste med et lik. Det ble forlatt her for svært lenge siden. Ingen vet av hvem. Men vil det som er igjen av den døde nå få ligge i fred?

Mysteriene er flere enn svarene. Ingen veit sikkert hvor gammelt skjelettet er. Ligger det en forbytelse bak, en nødsituasjon eller en annen ukjent tragedie?

— Det er kanskje 200 år siden gravplassen ble funnet, sier Erling Michalsen.

sen, oppvokst på Førneset i Dalselv, bare et kvarters gange fra den ulendte steinura med gravplassen.

— Sagnet forteller at den som fant kista, ble sinnsyk etterpå. Han trodde han hadde funnet en skatt, hogg hull i kistelokket, og fikk sjokk da han oppdaget hva som var inni, forteller Michalsen, som er født i 1917. Så gammelt er dette sagnet, at Michalsens bestefar ikke kunne tid- og personfeste det.

Det finnes flere liknende gamle grav-funn i Rana, blant annet ett i Grønfjelldalen.

Samisk grav?

Teoriene om opphavet til liket i Dalselv har vært mange. De store steinene på funnstedet kalles Lappsteinen. Kanskje er det en samisk gravplass.

Kanskje kom de som satte kista her fra en båt, for det er ikke langt fra ura ned til fjorden. Eller kanskje var det noen som kom farenne over fjellet, og som begrov en av sine døde her. Men hvorfor satte de liket akkurat her?

Kanskje skjedde dette før det ble kirke og kirkegård i Mo. Ingen veit, og ingen vil trolig få vite noe sikkert om dette. Men kanskje skulle man ha tatt prøver av bord og bein, for å forsøke å tidfeste funnet?

At det er eldgammelt, er i alle fall sikkert. Kista er gjort av båtboard, muligens laget av en gammel båt. Båtsau-men som er brukt er heimesmidd, med firkanta roer. Bordene, særlig det endestykket som er igjen, bærer preg av å være grovt tilhugget med øks.

— Från til om lag 1950 lå alt urørt her. Men nå er hodeskallen og mye av

den øvrige beinrinda blitt borte. Det samme gjelder mange av bordene i kista. Om det er mennesker eller dyr som er syndene, skal jeg la være usagt.

Liket fikk ligge urørt her i kanskje over 150 år. Før hadde man respekt for de døde, men ikke alle har den samme ydmykheten i dag, mener Michalsen.

— Funnet har vært kjent i Rana. En gang var det en aksjon for å få beinrestene bisatt på Mo kirkegård. Men man bestemte seg for å la den døde hvile i fred. I mellomtida burde funnstedet ha vært sikret, eller restene brakt på museum. Nå later det til å være for seint, sier Erling Michalsen.

Torstein Finnbakk
Foto: Rami Abood

Opphavsrett Rana Blad og trykt med godkjent tillatelse.

wien

Wien Østerrikes største by og hovedstad, Dalsgrenda nytt fortsetter sin reise gjennom Europas hovedsteder. Byen ligger ved elven Donau og har ca. 1,7 millioner innbyggere.

Hvorfor reise til Wien, Hofburgernes hovedsete, Frans Josef av Østerrike-Ungarns rike, han var en av de siste av Habsburgerne som regjerte. Han styrte dette store riket i 68 år, og hele byen er full av minnesmerker av han og hans sannsynlig uhyre populære kone, Elisabeth av Bayern, i Østerrike bare kaldt «Sissy». Om henne sies det at hun veide seg flere ganger om dagen og aldri smilte med åpen munn, veiingen for å holde formene, og manglende smil grunnet dårlige tenner! Hun ble stukket ned med kniv av en Italiensk anarkist i 1898 og døde like etter av skadene, noe som gav henne en slags helgen status.

Frans Josef opplevde starten på første verdenskrig, men døde under krigen 86 år gammel, og like etter i 1918 ble monarkiet avskaffet.

Du kan nesten ikke være i Wien uten å bli minnet om begge disse to.

Vi bodde i var i den indre bykjernen, denne er omkranset av det som kalles Ringstrasse, egentlig en gate som ble opprettet etter at de gamle bymurene ble revet, oppstart i 1857

og den nye byen ble bygget opp mot begynnelsen av 1900 tallet. Det finnes veldig fine modeller av den gamle byen på Wien museum, vil anbefale å starte besøket her, og du vil få ett veldig bra inntrykk av den gamle byen sett i fugleperspektiv, og vil skjønne hvorfor man går seg bort uansett hvilken gate man følger!

Hva bør man se på? Det første man oppdager er at dette er en by tilpasset syklistene! se opp for dem! Obs obs., Wienerne krysser ikke gate før det er grønt lys! Og voksne menn med stresskoffert kommer susende på sparkesykkel! Det er også mye trikketraffikk!

Hele indre bykjernen er på UNESCOS liste over verdens kulturarv! Så start med en runde der, se på Stefanz dom, en stor kirke med en enorm klokke. Den spanske rideskole med sine kvite Lipizzanere, er absolutt verdt ett besøk. For de som er interessert i hus bygget av stein er jo dette en fin by, arkitekturen er spennende med flere tidsepoker innenfor et lite område. Handling eller «Shopping» er ikke undertegnedes sterkeste side, men for de som liker dette så det ut som mulighetene var tilnærmet uendelige. Severdigheter ramler ut uansett hvor du går, Jødemuseum, Mozart heim, museum og små intime kafeer.

Schönbraun palass, som

var kongens bolig, ett fantastisk byggverk og med en flott hage ligger litt i utkanten av den indre bykjernen, men ikke kjempe langt å gå, anbefales. Kjøp iskrem og kaffe her, sitt og se på livet, arkitekturen og du er med et en Globetrotter.

Man kommer jo ikke utenom musikk i Wien, Mozart, Straus, Bach, Scubert, statsoperaen, og ikke minst Musikverein Wien der nyttårskonserten spilles, om du ønsker å komme på nyttårskonsert er det jo godt mulig, det er bare 350000 i kø som også venter på dette! Så lykke til! Vi var på konsert i nyttårskonsertlokalet, som straks ser litt mere slitt ut uten alle blomstene, men du og du for en lyd, vi fikk med oss Wiena Mozart Orchestra, med solister, i ett fullstappet konsertlokale, jeg må innrømme at jeg hadde tårer i øynene da de etter å ha spilt Mozart fløytesolo, arie fra Figaros bryllup, Eine kleine Nactmusikk, avsluttet med, The Blue Danube og Radetzky March, til trampeklapp fra 1700 besøkende Oioioio!

Statsoperaen er også verdt ett besøk, her kan du få kjøpt svartebørsbilletter til rundt 50-100 Euro,

(ja, det finnes faktisk folk, vanlige mennesker, som ønsker å kjøpe billetter til Opera) men det er også mulig å få med seg live opera på storskjerm utenfor operahuset, noe jeg kan anbefale, men dette er

jo også litt væravhengig.

En tur på Donau er jo også en opplevelse og det er mulig å ta forskjellige båtruter til flere prisklasser. Veldig fin kveldsturer da lysene fra byen lyser opp elva!

Priser; mat er ikke kjempebillig nesten Norske priser, billig godt øl og god vin er det over alt. Iskrem og Wienersnitsel må jo testes, kaffen er veldig god. Hotell i alle prisklasser. Kjøpesenter Ja, Wien er en ren og trivelig by, veldig mye turister og midt på dagen, ettermiddagen, kvelden, og litt utpå natta er det rimelig trangt i indre bykjernen.

Rare ting, at folk fisker i elva med opptil flere fiskestenger på en gang, elva som ikke er blå, men grågrønn, Stresskoffert og sparkesykkel, synes jeg også var rart. Hestebleier og fjøslukt i by, artig!

Anbefale Wien som by å besøke, tja ikke lett å se om dette er byenes by. Kunne tenke meg at ei langhelg ville være nok, og eventuelt bruke Wien som utgangspunkt for turer til andre av Europas hovedsteder, for filminteresserte er jo mange av scenene fra den tredje mann med bl.a. Orson Wells spilt inn her, så det kan jo være noe å se den først!

Herlof

MATEMATIKK ER OVER ALT

Vi i Tullas Hage er så heldig å få være med på nettverks-samlinger sammen med alle barnehagene i Rana, der målet er å arbeid med realfag i barnehagen. Målet for arbeidet er å skape nysgjerrighet, lærelyst og engasjement for realfag hos barna. Temaet er matematikk. I barnehagen bruker vi matematikk hele tiden, for eksempel når vi skal dekke på bordet til frokost og lunsj. Vi teller mye, påkledning er matematikk vi forteller eventyr, vi spiller matematiske spill som mat-tebingo og memory.

Tullas
Hage

